

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po teście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W teście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobnie za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej dwa słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 19.

Kraków, środa 24 stycznia 1940 r.

Nadesłane a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorem jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej.

Zarządzenie Gubernatora Generalnego.

Wieżenie i kara śmierci dla lichwiarzy.

Władze rozciągają opiekę nad ludnością.

Kraków, w styczniu.

(-) Generalny Gubernator dla okupowanych polskich obszarów wydał celem zwalczania niedozwolonego podwyższania cen następujące zarządzenia:

§ 1.

Kto w zamiarze osiągnięcia niedopuszczalnie wysokich zysków przy sprzedaży towarów, względnie przedmiotów pierwszej potrzeby wygóruje ceny ponad urzędowo uregulowaną normę, wyrządzając swoim postępowaniem szkody społeczeństwu, zostanie ukarany więzieniem, w ciężkich wypadkach śmiercią.

§ 2.

Kto towary, względnie przedmioty pierwszej potrzeby, przy których fabrykacji, opracowaniu lub rozdziale bierze zawodowo udział, zatrzymuje, aby postępowaniem swym przyczynić się do uszczuplenia rynku lub wygórowania cen, będzie ukarany więzieniem, w ciężkich wypadkach karą śmierci.

§ 3.

Kto towary, względnie przedmioty pierwszej potrzeby pod niewagą ogólnych zasad gospodarczych z dziennego biegu handlowego wycofuje, aby je sprzedać w handlu pokątnym, zostanie ukarany więzieniem, w ciężkich wypadkach karą śmierci.

§ 4.

Kto w wymienionych wypadkach 1-3 zażąda cen wygórowanych lub będzie obiecywał wygórowane usługi wzajemne, zostanie ukarany więzieniem.

§ 5.

Kto w przeciwieństwie do normalnego prowadzenia gospodarki w zamiarze omijania powyższych rozporządzeń się sprzeciwi sprzedaży zapasów towarowych za zapłatą urzędowo wyznaczonych cen, lub ten, który zażąda zamiast pieniędzy innej usługi wzajemnej, będzie karany więzieniem.

§ 6.

Dla wyrokowania zbrodni właściwy jest Sąd Specjalny.

§ 7.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Kraków, 21 stycznia 1940 r.

DR. FRANK
Generalny Gubernator
dla okupowanych ziem polskich.

* * *

Walka z paskarstwem jest dzisiaj jednym z naczelnych wskazań chwili. Cała ludność okupowanych obszarów zaczyna odczuwać dotkliwie brak całego szeregu towarów, przedewszystkiem zaś przedmiotów codziennego użytku, przyczem brak ten nie jest spowodowany istotnym wyczerpaniem zapasów i możliwości produkcyjnych, ale przedewszystkiem chęcią nieuczciwego, wysokiego zysku, spotykanej na każdym kroku u t. zw. paskarzy.

Nie nleża wątpliwości, że zapowiedź

ostrej walki z paskarstwem zostanie przyjęta przez całą ludność z ulgą. Przedewszystkiem zaś odetchną najbiedniejsi

sze sfery ludności, które, nie będąc w stanie płacić tak wysokich cen, znalazły się w sytuacji wręcz bez wyjścia.

Należy się zatem spodziewać, że niebawem zostanie położony kres paskarstwu, żerującemu na biednej ludności, a winni tego najcięższego w czasach dzisiejszych przestępstwa zostaną przykładowo ukarani.

Ceny maksymalne zboża, chleba, ziemniaków, bydła, mleka i masła.

(-) Generalny Gubernator okupowanych ziem polskich wydał nowe zarządzenie ustalające ceny na zboże, chleb, mąkę, ziemniaki, bydło, masło i mleko. Ceny wspomnianych artykułów pierwszej potrzeby żadną miarą nie mogą być przekraczane.

Drogą wspomnianego zarządzenia na nowo zostaną zaprowadzone normalne ceny na wszystkie artykuły konieczne do wyżywienia ludności. Aczkolwiek ceny na poszczególne artykuły żywnościowe w rodzaju mięsa i wędlin nie zostały ustalone, to niezawodnie znormalizowana cena bydła niebawem wpłynie na ich stałość.

Za wszelkie wykroczenia przeciw powyższemu zarządzeniu będą stosowane surowe kary, nie wyłączając wzięcia i grzywnen. Niezależnie od tego mogą być stosowane kary wyższe, a więc wprowadzona w związek z zarządzeniem o zwalczaniu nadmiernej cen — kara śmierci.

Wyznaczone zostały dla poszczególnych dystryktów następujące ceny maksymalne: Za 100 kg żyta w dystrykcie lubelskim zł. 21.— loco stacja kolejowa, w dystrykcie radomskim zł. 23.—, w dystrykcie krakowskim zł. 25.— względnie 23.—, w obrębie Warszawy zł. 30.50, w innych miejscowościach dystryktu warszawskiego zł. 25.—. Ceny maksymalne na pszenicę są następujące: w dystrykcie Lublin zł. 29.—, w dystrykcie Radom zł. 31.—, w dystrykcie Kraków zł. 33.—, względnie zł. 31.— w obrębie Warszawy zł. 38.50, w pozostałych miejscowościach dystryktu warszawskiego zł. 33.—.

Poza tem na terenie całego Gubernatorstwa ustalono cenę maksymalną: za 100 kg jęczmienia zł. 21.—, za 100 kg owsa zł. 20.—, za 100 kg kukurydzy zł. 21.—. Cena zakupu jęczmienia przemysłowego wynosi 25.— za 100 kg. Cena jęczmienia browarnianego waha się między zł. 28 a zł. 30 za 100 kg, zależnie od gatunku.

Cena sprzedażna za 100 kg mąki żytniej w młynie została ustalona następująco: Lublin zł. 32.70, Radom zł. 35.20, Kraków 38 zł., wzgl. 35.20, w obrębie miasta Warszawy zł. 45, w pozostałych miejscowościach dystryktu warszawskiego zł. 38.

Cena maksymalna mąki w sprzedaży detalicznej i przy dostawie od 1—20 kg wynosi:

si: zł. 0.50, zaś w obrębie miasta Warszawy zł. 0.60 za 1 kg. Natomiast przy dostawie od 21—49 kg zł. 0.40 za kg — w obrębie m. Warszawy 0.50 kg.

Cena maksymalna za 100 kg mąki pszennej w młynie wynosi zł. 50. Maksymalna cena detaliczna pszenicy przy dostawie od 1—20 kg wynosi 0.60 za kg, przy dostawie zaś od 21—49 kg zł. 0.55 za kg. Cena maksymalna chleba żytniego wynosi: w Krakowie zł. 0.42, względnie zł. 0.40, w Lublinie zł. 0.38, w Radomiu zł. 0.40, w obrębie m. Warszawy zł. 0.50, w pozostałych miejscowościach dystryktu warszawskiego zł. 0.42. Maksymalna cena chleba pszennego wynosi: bułka o wadze 50 gramów — zł. 0.10.

Cena maksymalna ziemniaków jadalnych wynosi: w obrębie miast Kraków i Częstochowy, przy dostawie najmniej 100 kg zł. 11, przy dostawie poniżej 100 kg zł. 0.14 za kg. W obrębie miasta Warszawy przy dostawie najmniej 100 kg — zł. 13, przy dostawie poniżej 100 kg zł. 0.16 za kg. We wszystkich pozostałych miejscowościach, przy odbiorze najmniej 100 kg zł. 6 za 100 kg, przy odbiorze poniżej 100 kg zł. 0.10 za kg.

Ponadto ustalono ceny maksymalne bydła mleka i masła. W większych miejscowościach i miastach cena maksymalna mleka wynosi zł. 0.30 do zł. 0.42 — w pozostałych zaś zł. 0.25 za litr. Cena maksymalna masła wynosi zł. 3.80 do zł. 6 za kg zależnie od gatunku i miejscowości.

Zasiewy wlosenne zapewnione.

(-) Komisarz do spraw zasiewów wydał zarządzenie w sprawie rejestracji przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą ziemiopłodów i nasion. Wspomniane zarządzenie ma na celu zabezpieczenie zasiewów wiosennych, a co zatem idzie najbliższych zbiorów, tudzież zapewnienie zaopatrzenia w żywność mieszkańców Generalnego Gubernatorstwa.

W związku ze wspomnianym zarządzeniem winni właściciele wszystkich przedsiębiorstw, trudniących się handlem nasion na terenie Generalnego Gubernatorstwa zgłosić się niezwłocznie w urządzie komisarza do spraw zasiewów w Krakowie, ul. Józefitów 2.

Brzemienna w skutki wojna handlowa na morzu Północnym, Atlantyku i Bałtyku.

Berlin, 24 stycznia. Naczelna Komenda Armji Niemieckiej donosi: W rejonie granicznym, w kierunku połudn.-wschodnim od miejsc Pirmasens u dało się jednemu z oddziałów wyładowczych wlać do nlewoi kilkunastu ton. Patrol niemiecki nie miał żadnych strat, natomiast straty nieprzyjaciela w zabitych są znaczne.

Marynarka wojenna prowadziła z dużym powodzeniem na morzu Północnym, na Atlantyku i Bałtyku akcję unieszkodliwiania nieprzyjacielskich jednostek handlowych morskich. Równocześnie ożywiona była akcja poławiaczy min i morskich oddziałów wyładowczych, która została wykonana ściśle według przewidzianych planów.

Z dnia na dzień

Kraków, 24 stycznia.

(=) We wczorajszym artykule zaznaczyliśmy, że cierpliwość niemieckich władz wobec postępowania żydowskich i nieżydowskich lichwiarzy została wyczerpana, oraz że należy spodziewać się zdecydowanych posunąć zmierzających do zahamowania dalszego podwyższania cen. W dniu dzisiejszym zabrał głos Generalny Gubernator okupowanych ziem polskich, zapowiadając, że więzienie, względnie kara śmierci grożą każdemu, kto będzie przekraczał ustalone ceny na niekorzyść pracującego ludu polskiego.

Generalny Gubernator wydał dwa ważne zarządzenia, a mianowicie:

- 1) nowe przepisy o cenach maksymalnych produktów rolniczych,
- 2) zarządzenie, zmierzające do zwalczania wygórowanych cen.

Zarządzenie o zapobieganiu podwyżce cen przewiduje cenę maksymalną na zboże, chleb, ziemniaki, bydło, mleko i masło, przyczem zaznacza, że cen tych nie wolno w żadnym wypadku przekraczać. Przekraczanie cen grozi odpowiedzialnością za nie więzieniem, lub karą śmierci. Nikt nie może wątpić w to, że władze niemieckie są zdecydowane pod każdym względem zwalczać plagę lichwiarstwa.

Zapewne już oddawna w społeczeństwie polskim nurtowały pytania: dlaczego władze niemieckie już dawniej nie wprowadziły podobnych zarządzeń. Na pytania te można odpowiedzieć w ten sposób, że władze początkowo nie zamierzały wpływać na wolny handel. Sytuację wykorzystali jednak wówczas nieuczciwi elementy dla swych ciemnych interesów, usiłując nadużyć zaufania ludu polskiego. Z tego powodu Generalny Gubernator zdecydował się interwenjować. Od dziś dnia każda próba, zmierzająca do ciągnięcia niesumiennych zysków skończy się na szubienicy.

Pracujące społeczeństwo nabierze dzięki temu przekonania, że niedza jako następstwo wojny zostanie przezwyciężona, jeżeli tylko wszyscy uczciwi pracownicy spełnią swój obowiązek i będą zabezpieczeni przed lichwiarzami.

Jasnym jest, że stoją przed nami jeszcze liczne trudności, które należy pokonać, zanim wszystkie skutki lekkomyślnej wojny, przedewszystkiem zaś trudności przywozowe będą zlikwidowane. Także i wyniki zarządzenia o zwalczaniu lichwy wyjdą na jaw dopiero w późniejszym czasie. Niewątpliwie jednak krok za krokiem dojdziemy w niedługim czasie do zaopatrzenia ludności w żywność pod znakiem uregulowanych cen.

Okupacyjne władze niemieckie myślą już dzisiaj o przyszłości. Równocześnie z wspomnianymi zarządzeniami wyszło zarządzenie o rejestracji handlu zbożami siewnymi. Celem tego zarządzenia jest zabezpieczenie rolników przed brakiem zboża siewnego na przyszłą wiosnę. Rolnik polski będzie na wiosnę w stanie spokojnie uprawiać swoje pola, a wynikiem jego pracy będzie to, że po prze-

zwycięzeniu trudności obecnej zimy, wyżywienie ludności polskiej w przyszłości będzie zagwarantowane.

Możemy zatem spokojnie patrzeć w przyszłość, ponieważ pod baczna kontrolą władz niemieckich żydowscy lichwiarze nie będą mieli w przyszłości żadnych możliwości do oszukiwania ludności polskiej.

Błędy systemu gospodarczego spowodowały upadek Polski.

Budapeszteńskie czasopismo „Economist” zamieściło artykuł pióra znanego przedsiębiorcy, który przez dwadzieścia lat współpracował z polskim światem gospodarczym.

„Gdyby nie doszło do wojskowego załamania się w ciągu owoch 18 dni wojny — pisze ów przedsiębiorca — to tak czy tak w ciągu krótkiego okresu czasu musiałoby dojść do gospodarczej katastrofy, skutkiem której wszelki opór wojskowy z strony Polski byłby niemożliwym”.

Autor podkreśla, że Polska w zakresie spraw gospodarczych była od samego początku poważnie obciążona, gdyż państwo powstało przez połączenie trzech części, które nie zdołały się żyć ze sobą pod względem gospodarczym. Brak własnego kapitału i niewystarczająca pomoc finansowa zagranicy stanowiły złą podstawę finansową dla konsolidacji tak różnych systemów gospodarczych.

Przytem wszystkim jednak popełniano jeden błąd za drugim. Wprowadzono zbyt pośpieszenie i na wysokim poziomie pokrycie waluty w złocie, tak, że przemysł musiał pracować przy zbyt wysokich, w porównaniu z zagranicą, płacach. Brak kapitałów rezerwowych i wynikająca z niego wstrząsliwość banków w zakresie subwencjonowania inwestycji i przedsiębiorstw zmusiła do szukania innych dróg, umożliwiających finansowanie inicjatywy gospodarczej a mianowicie stosowane system kredytu wekslowego. Handel i przemysł zastępowały brak kredytów obrotowych weksłami, które, mimo braku efektywnej wartości były przyjmowane przez banki i wreszcie docierały do banku emisyjnego. Z tego powodu kryzys w r. 1929 dał się Polsce szczególnie we znaki.

Skromna zdolność konsumpcyjna ludności, zmniejszona jeszcze skutkiem przykrećcia śruby podatkowej, nie pozwalała na podwyżkę produktów rolniczych, tak, że rolnictwo utknęło na bardzo prymitywnym stopniu swego rozwoju.

Tragedją było, że mimo surowego ściągania podatków wpływy z tych źródeł nie były na tyle wysokie, aby umożliwić szybką modernizację armii i komunikacji. Cała produkcja, za wyjątkiem kilku fabryk sprzętu wojennego, ustąpiła w miesiącach letnich niemal zupełnie.

„Doszło do tego — kończy autor swoje wywody — że bogata w surowce Polska, zamieszkała przez pracowitą ludność przystąpiła do wojny osłabiona. Ta gospodarcza słabość była główną przyczyną tego, że Polska tak szybko została pokonana”.

4/5 przemysłu naftowego w Rumunii w obcych rękach.

Budapeszt, 24 stycznia. „Pester Lloyd” publikuje artykuł w sprawie dyktatury naftowej w Rumunii. Z treści jego wynika, że cztery piąte rumuńskiego przemysłu naftowego znajdują się w rękach obcego kapitału.

Angielska wojna gospodarcza, wydana Niemcom, miała zaciążyć również na dostawie ropy rumuńskiej. Rząd rumuński czuł się jednak w obowiązku wypelnić swe zobowiązania, dotyczące dostawy tego surowca i z tego jedynie powodu ustanowił komisara dla spraw rumuńskiego przemysłu naftowego. Otrzymał on dalekosiężne pełnomocnictwa, bowiem rząd rumuński wyszedł z założenia prawnego, iż przedsiębiorstwa rumuńskie nie mogą uprawiać tego rodzaju polityki osobistej, która stałaby w diametralnej sprzeczności z postanowieniami polityki rządowej. Jeżeli zajdzie potrzeba, rząd będzie skłonny udzielić dyktatorowi naftowemu dalszych pełnomocnictw, które wprowadzą w życie stanowisko rządu.

Członkowie IRY skazani na śmierć.

London, 24 stycznia. Sąd karny w Londynie odrzucił wczoraj skargę apelacyjną dwóch członków IRY, skazanych na karę śmierci za udział w zamachu bombowym, dokonanym w Coventry w dniu 25 sierpnia. W toku rozprawy toczącej się w gmachu londyńskiego sądu karnego Old Bailey, przedsięwzięto nadzwyczajne środki bezpieczeństwa, nie pamiętane w historii sądownictwa. Wokół budynku sądu ustanowiono wzmożony kordon policji, zaś wszystkie wejścia były strzeżone. Nawet wewnątrz gmachu krążyły silne oddziały policyjne. Oskarżonych pilnowało pięciu wartowników z gotowymi do strzału rewolwerami. Oskarżonymi byli: 32-letni Piotr Barnes i 29-letni James Richards.

Żywe oburzenie na Anglię.

„Sponiewierana godność narodowa Japonii”.

Wielkie rozgoryczenie w Tokio z powodu nowego wyzwania brytyjskiego. Żądania kroków odwetowych.

Tokio, 24 stycznia. — Incydent z zatrzymaniem przez Anglików okrętu japońskiego „Asama Maru”, na którym m. in. znajdowało się 21 obywateli niemieckich, wywołał na łamach prasy japońskiej żywe protesty. Nowy wyczyn piracki Anglii osądzony jest powszechnie w sposób niezwykle ostry. Dzienniki podkreślają z naciskiem że naród japoński jest do żywego poruszony tym niebывалым wypadkiem, który w sposób niesłychany narusza godność i szacunek cesarstwa i w swych następstwach może doprowadzić do poważnych antyangielskich odruchów społeczeństwa japońskiego.

Na odbytem we wtorek posiedzeniu rady ministrów uchwalono, by ministerstwo spraw zagranicznych wyraziło w ambasadzie brytyjskiej ostry protest z powodu zajścia z „Asama Maru”.

W związku z tem pisze dziennik „Niezmiernie”, że Anglija będzie musiała ponieść pełną odpowiedzialność za wynikłe z zatrzymania okrętu następstwa w wypadku, gdyby uważała za stosowne odrzucić notę protestacyjną rządu japońskiego.

Dziennik „Asahi Szimbun” podkreśla zarzut, że Anglija w całej rozciągłości ignoruje prawo międzynarodowe i uczucia innych państw, jeśli to jest połączone z własnymi korzyściami.

„Hoczi Szimbun” podkreśla w szczególności fakt, że akcja brytyjska została podjęta w bezpośredniej bliskości zatoki tokijskiej, niemal na odległość głosu od stolicy państwa — Tokio. W ten sposób dopuściła się Anglija zniewagi narodu japońskiego, a zwłaszcza marynarki japońskiej, co dla floty japońskiej jest rzeczą zupełnie obcą. Jeśli Anglija nie wejdzie w popelniane błędy i z nich należyte się nie wytłumaczy, to koniecznie będzie podjęła jaknajbardziej energicznych środków odwetowych, które streszczają się w powiedzeniu: Oko za oko, ząb za ząb.

Cały szereg organizacji narodowych i związków młodzieży japońskiej jak również narodowe stronnictwa parlamentarne zwróciły się do rządu z wezwaniem, aby stał na straży czci i powagi Japonii. Nacjonalistyczna organizacja Tokokai wręczyła premierowi, ministrowi spraw zagranicznych i ministrowi marynarki rezolucję, w której wyraża się m. in., że wystąpienie angielskie w bezpośredniej bliskości Tokio i Jokohamy, może być pożytywane jako wyraźna obraza Japonii i ducha ludu ja-

pońskiego. Niemniej domaga się organizacja Tokohai, aby Japonia rozszerzyła prawa prowadzącego wojnę mocarstwa również na okręty wojenne państw trzecich, szczególnie zaś na okręty Anglii, na których przywozi się materiał wojenny dla wojsk, pozostających pod rozkazami Czang-Kai-Czeka i aby marynarka japońska uniemożliwiła swobodę ruchów tym

okrętom, gdy się znajdują na wodach japońskich i chińskich. Niemniej powinna marynarka japońska zademonstrować przed światem jak należy cenić honor i cześć narodu japońskiego.

W końcu domaga się organizacja ukarania kapitana okrętu „Asama Maru”, który uważał za stosowne tolerować na swym okręcie poczynania piratów angielskich.

Zaostrzenie się sytuacji po incydencie na „Asama Maru”.

Ponowna prowokacja angielska nie będzie ścierpiana.

Tokio, 24 stycznia. — Incydent na „Asama Maru” sprawił, że rząd japoński zmuszony jest zwrócić baczniejszą uwagę, aby uniemożliwić w przyszłości podobne wypadki zwłaszcza, że obecnie znajdują się w drodze trzy wielkie japońskie okręty pasażerskie, odbywające rejs z Ameryki do kraju. Na pokładzie jednego z tych okrętów znajduje się 30 pasażerów-Niemców, jadących z Meksyku.

Narazie nie wiadomo, czy na pokładach dwu pozostałych okrętów odbywają podróże obywatele niemieccy.

Towarzystwo żeglugowe „Nyk” zwróciło się do japońskiego urzędu marynarki, które przyrzekło podjęcie interwencji, gdyby okręt „Ginyo Maru” uległ kontroli ze strony angielskiej.

W dalszym ciągu zajmują się japońskie kółka oficjalne i opinia publiczna sprawą incydentu na „Asama Maru”. Wydział organizacyjny ligi odbudowy narodowej wschodnio-azjatyckiej odbył onegdaj posiedzenie nadzwyczajne, na którym postanowiono zwrócić się do rządu z apelem, aby ten podjął energiczne kroki w celu ochrony prestiżu i godności Imperjum japońskiego. Wspomniany wydział proponuje, aby rząd uchwalił zastosować w odniesieniu do okrętów wojennych i handlowych brytyjskich prawa mocarstwa wojującego i polecił zajmowanie tych okrętów przez jednostki marynarki japońskiej.

Naczelny dowódca floty zwołał na wtorek konferencję, której tematem była sprawa incydentu na „Asama Maru”. Z kół dobrane poinformowanych donoszą, że na wspomnianej konferencji zapadła decyzja podjęcia koniecznych zarządzeń, aby w przyszłości uniknąć podobnych wypadków.

Rozgoryczenie Japonii z powodu metod brytyjskich.

Peking, 24 stycznia. — Z Dairen donoszą, że przybyły tam z podróży do Europy kapitan japońskiego okrętu „Nankai Maru”, na którego pokładzie znajdowało się ponad 4.000 ton artykułów wyrobów pochodzących z Mandżukuo, w szczególności zaś owoców soi, załadowanych na trzy tygodnie przed wybuchem wojny i przeznaczonych dla firm belgijskich i holenderskich zostały przez władze brytyjskie u ujścia Tamży bezprawnie skonfiskowane. Kółka eksporterów i żeglarzy w Dairen są niezwykle oburzone z powodu bezprawia Anglików, którzy w poważnym stopniu szkodzą żywotnym interesom poszkodowanych firm. Obłożone konfiskatą ładunki towarów stanowiły własność t. zw. eksportu Mitsui i Mitsubischi.

Tokio domaga się wydania aresztowanych Niemców.

Tokio, 24 stycznia. — Minister spraw zagranicznych Arita poinformował rząd japoński o treści japońskiej noty protestacyjnej wystosowanej do Anglii w sprawie zajścia na „Asama Maru”. W tej notcie domaga się rząd japoński wydania aresztowanych na pokładzie okrętu „Asama Maru” 21 pasażerów — Niemców. Jak informują, rząd poparł w całej rozciągłości pociągnięcia ministerstwa spraw zagranicznych.

Jak słychać, dalsze postępowanie Japonii w związku ze sprawą „Asama Maru” uzależnione jest wyłącznie od odpowiedzi brytyjskiej na notę Japonii. Niezależnie od swych dalszych kroków, kładzie rząd japoński szczególną wagę na wydanie 21 Niemców zatrzymanych przez Anglików.

Zdemaskowanie fałszywych pogłosek angielskiej agencji prasowej.

Przedstawiciel „Nowego Kurjera Warszawskiego” u rzekomo zmarłego uczonego warszawskiego.

Kraków, 24 stycznia.

(=) W pierwszych dniach stycznia angielska agencja prasowa, a w ślad za nią radio angielskie rozszerzały wiadomości jakoby profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Czesław Białobrzęski został rozstrzelany przez polację. Wiadomość tę potwierdziły następnie dzienniki zagraniczne.

Znając metody angielskie, łatwo można się było domyśleć, że i te pogłoski zostały sfalszowane, aby tylko wprowadzić w błąd opinię Europy i całego świata. Postanowiono wobec powyższego zbadać prawdziwość tej pogłoski o rzekomo tragicznym losie warszawskiego uczonego. Przy tej sposobności redakcja „Nowego Kurjera Warszawskiego” mogła s twierdzić, że rozszlewane zagranicą wiadomości nie odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy.

Współpracownik redakcji „Nowego Kurjera Warszawskiego” odwiedził w dniu 18 stycznia br. w towarzystwie fotografa prasowego p. prof. Białobrzęskiego. Członkowie warszawskiej redakcji znaleźli rzekomo zmarłego uczonego w doskonałym zdrowiu. W dłuższej rozmowie prof. Białobrzęski dał wyraz swemu zdziwieniu, że tego rodzaju fałszywa pogłoska mogła w ogóle powstać i wyraził nadzieję, że liczni jego przyjaciele i znajomi zagranicznicy dowiedzą się obecnie prawdy. Zaznaczyć bowiem należy, że prof. Białobrzęskiego łączą węzły przyjaźni z licznymi uczonymi całego świata.

W toku rozmowy oświadczył prof. Białobrzęski, który jak wiadomo jest autorem szeregu dzieł z zakresu fizyki, że obecnie pracuje nad nowym dziełem. Tematem jego pracy są wyniki badań w zakresie fizyki pod względem teozoficznym.

Na zakończenie wywiadu współpracow-

nik redakcji warszawskiej zapytał się, jak odnosiły się władze niemieckie do prof. Białobrzęskiego i w szczególności czy władze te wiazały go jakimś ograniczeniem. W odpowiedzi prof. Białobrzęski zaznaczył z całym naciskiem, że o jakimkolwiek ograniczeniu jego swobody nie było mowy. W życiu politycznym nie odgrywał dotychczas żadnej roli, poświęcając się wyłącznie pracy naukowej.

Gorącym życzeniem prof. Białobrzęskiego jest, aby jego przyjaciele mieszkający zagranicą, a przede wszystkim prof. Niels Bohr w Kopenhadze, i prof. Broglie w Paryżu jak również prof. Darwin z redakcji „Nowego Kurjera Warszawskiego” dowiedzieli się, iż powodził mu się zupełnie dobrze. I że — jak to zaznaczył z uśmiechem — znajduje się jeszcze wśród żyjących.

Przed ustąpieniem szefa sztabu generalnego armii irlandzkiej.

Amsterdam, 24 stycznia. Według urzędowych doniesień z Dublina, długoletni szef sztabu generalnego armii Irlandzkiej ma ustąpić z końcem bież. mies., a miejsce jego obejmie dotychczasowy zastępca generalny kwatermistrz.

Powyzsze zmiany personalne pozostają w związku z napadem na zakłady prochu w parku „Phoenix” dokonanym w dniu 24 grudnia, podczas którego republikanie zabrali wielką ilość amunicji.

Pożar zniszczył włoski parowiec.

Rzym, 24 stycznia. Parowiec włoski „Orazio”, który znajdował się w drodze powrotnej z Południowej Ameryki do Genui, padł w pobliżu Barcelony ofiarą olbrzymiego pożaru. Według doniesień towarzystwa okrętowego, parowiec ten, którego pojemność wynosiła 11.600 ton, należy uważać za stracony, 109 osób załogi i pasażerów zginęło.

Prześladowanie Słowaków we Francji.

Co mówi o tych faktach robotnik słowacki?

Bratysława, 24 stycznia. — Ukazujący się w Bratysławie dziennik „Slovenska Pravda” publikuje list pewnego Słowaka, który bawi ostatnio na emigracji we Francji i został tam internowany. Wspomniany list nadszedł do Słowacji drogą okrężną. W swej treści zawiera list niezwykle ciekawy opis położenia, w jakim znajdują się robotnicy słowaccy i obywatele państwa słowackiego we Francji. Życie ich staje się z dnia na dzień coraz to gorsze. Autor listu pisze, że Słowacy muszą znosić potworne cierpienia. Władze czynią wszelkie wylicki

aby uniemożliwić im powrót do kraju ojczystego. Młodszych zmusza się do wstępowania do t. zw. legionu czecho-słowackiego, zaś osoby starsze lokuje się w przymusowych obozach pracy, gdzie pozostają pod ścisłym dozorem wojskowym.

W związku z tem pismo podkreśla, że sposób obchodzenia się przez władze francuskie ze Słowakami przekreśla wszystko, co wchodzi pod miarę prawa międzynarodowego, a co szczególnie we Francji nazywają wolnością i swobodą.

Zgon radcy związkowego Motta 5-krotnego prezydenta Szwajcarii

Berno, 24 stycznia. — We wtorek przedpołudniem zmarł w Bernie na udar serca przewodniczący związkowego departamentu politycznego, radca związkowy dr. Józef Motta.

Dr. Motta piastował od roku 1911 stanowisko członka rządu szwajcarskiego, ostatnio zaś kierował departamentem finansowo-handlowym. Od roku 1920 przewodniczył Motta departamentowi politycznemu. W ciągu swej długoletniej pracy publicznej wybierany był pięciokrotnie na wysokie stanowisko prezydenta związkowego w Szwajcarii.

Po zgonie sen. Boraha.

Co pisze „Washington Times Herald”.

Waszyngton, 24 stycznia. — W związku z odbytym wczoraj pogrzebem senatora Boraha „Washington Times Herald” omawia działalność zmarłego senatora oraz jego współpracę w dziedzinie polityki zagranicznej z Rooseveltem i dawnym prezydentem Stanów Wilsonem.

Pismo to zajmuje się m. in. rozważaniami co stałoby się, gdyby Stany Zjednoczone nie wzięły udziału w wojnie światowej. „Odnosimy wrażenie — pisze dziennik — że nie tylko dla nas ale także i dla całej Europy byłoby lepiej, gdyby Stany Zjednoczone pozostały wówczas zdala od wojny. Gdybyśmy w roku 1917 nie oświadczyli się po stronie aliantów, wówczas ci ostatni byłiby zmuszeni w lecie 1917 r. do zawarcia kompromisowego pokoju. Ponieważ jednak przyłączyliśmy się do nich, więc próbowali oni dalej walczyć, lecz byliby wojnę przegrali, gdyby wojska amerykańskie nie przybyły w tak wielkiej liczbie. Być może, że Niemcy przy tego rodzaju „pokoju bez zwycięzcy” zyskaliby nieco terenu, ale niewątpliwie oddaliby go, aby tylko ożywić swoje kolonie.

Wówczas jednak my użyliśmy pomocy wojskowej. Alianti wygrali wojnę i okazali się w istocie rzeczy z tymi zwycięzcami. Anglia zajęła niemieckie kolonie i niemiecką flotę, a Francja zdobyła nietylko francuską część Alzacji i Lotaryngii, ale także i teren ściśle niemiecki. Nałożono niemożliwe do wypłacenia odszkodowania wojenne, które wywołały nędzę i przyczyniły się do wybuchu obecnej wojny.

Obecnie podnoszą się tutaj głosy przeciwko izolowaniu Ameryki od spraw europejskich. Głosy te stają się coraz silniejsze. Dowodzą one, że Ameryka byłaby głupia i podła, gdyby wzbierała się przed pożyczaniem pieniędzy Finom. Tego rodzaju głosy doprowadziły nas do udziału w poprzedniej wojnie. Jeżeli i teraz pomożemy mocarstwom zachodnim, wówczas musimy się liczyć z tem, że powtórzy się historia ostatnich lat dwudziestu. Pokój, który zostanie zawarty w takich warunkach będzie równie okrutnym, jak traktat wersalski. Nastąpi po nim inflacja i niewypowiedziane cierpienia ludności, a potem musi dojść do nowej wojny.”

Zastępujące na uwagę wywody dziennika amerykańskiego nie biorą jednak jednej okoliczności pod uwagę, a mianowicie tej, że nowe Niemcy Adolfa Hitlera nigdy nie przyjmą traktatu w rodzaju paktu wersalskiego.

Zatonęły u wybrzeża śmierci...

Amsterdam, 24 stycznia. — Musiano uznać za stracony norweską parowiec „Mauritia”, pojemności 1570 ton. Jeden z angielskich okrętów wojennych znalazł łódź ratunkową, należącą do tego okrętu, w której znajdowały się trupy dwóch marynarzy.

* * *

Parowiec norweską „Pluto”, pojemności 1598 ton, zarejestrowany w Haugesundzie i brytyjski parowiec „Baltanaglia”, pojemności 1523 ton zarejestrowany w Londynie, najechały we wtorek na mine w wybrzeża północno-zachodniego poczem zatoniły.

Strat w ludziach nie zanotowano. Załoga parowca „Pluto” w sile 22 ludzi i załoga angielskiego okrętu „Baltanaglia” w sile 27 ludzi zdołały dotrzeć do wioski rybackiej na wybrzeżu w swych łodziach ratunkowych.

„Zaproszenie do udziału w katastrofie”

„Washington-Post” o apelu Churchilla do państw neutralnych.

Waszyngton, 24 stycznia. — Apel Churchilla pod adresem państw neutralnych w sprawie wojskowej pomocy na rzecz Anglii wywarł w Waszyngtonie wrażenie jak najgorsze.

Zbliżył do departamentu stanu dziennik „Washington-Post” w związku z tem pisze, że oświadczenie Churchilla bynajmniej nie przyczyniło się do dodania otuchy państwom neutralnym. Nakłania on te państwa do udziału w wojnie, której się obawiają i o której nie wiedzieć nie chcą, wychodząc z założenia, że oznacza to pewnego rodzaju „zaproszenie do udziału w katastrofie”. Z projektu Churchilla wynikałoby, że jeśli nuda się nakłonić, względnie

zmusić państwa neutralne do pomocy zbrojnej, to w zasadzie mocarstwa zachodnie nie mają nic do stracenia, a przeciwnie mogą wiele zyskać. Żądanie Churchilla jest o tyle niemożliwe do spełnienia, że zdarzenia przeszłości są już znane, natomiast nieznana jest przyszłość za wyjątkiem jednego, iż w wypadku udziału w wojnie państwa neutralne narazić się mogą na liczne niedogodności i przykrości, które znieść muszą mocarstwa zachodnie.

Nie, panowie spekulanci,
Na molch pieniądzech nie zarobicie!

Lodowaty orkan we Florencji.

Fala mrozu ogarnęła nawet Rivierę.

Medjoian, 24 stycznia. — W Trieście, jak również w całej pobliskiej okolicy pada w dalszym ciągu śnieg. Ze względu na zimną zamkniętą szkołę w Trieście aż do odwołania. Przy ponownym spadku temperatury do —18,6 st. śnieg spadł także w Voghera. Wielkie opady śnieżne spowodowały poważne opóźnienia pociągów na kolejkach dojazdowych we Florencji, gdzie lodowaty orkan dał się szczególnie we znaki.

Wszystkie jeziora górskie prowincji Trientino całkowicie zamarzły. Z miejscowości Predaseo donoszą, że mróz doszedł do 20 st. W Medjoianie mróz spowodował zgon trzech osób. Pod Goers widziano trzy wilki.

W Genui temperatura spadła do 5 st. poniżej zera. Podobnego stanu temperatury nie obserwowano na Rivierze od niepamiętnych czasów.

Hiszpanja w okowach mrozu.

Wiele miejscowości odciętych od światła.

Madryt, 24 stycznia. — W całej Hiszpanji utrzymuje się w dalszym ciągu bardzo niska temperatura. Podczas gdy w Madrycie w poniedziałek zanotowano 5 st. zimna, to w Avila mróz doszedł do 20 stopni. W całej Hiszpanji środkowej wstrzymano wszelką komunikację autobusową na linjach dalekobieżnych. Jak również ruch samochodów ciężarowych, ponieważ szasy są zalodzone, a na terenach górskich zupełnie zasypane śniegiem.

Wszyscy mężczyźni, mieszkający w miejscowościach górskich, zostali wezwani do uporządkowania dróg i przełęczy, ponieważ grozi odcięcie możliwości dowozu środków żywności.

Prowincja Segovia cierpi skutkiem straszliwej plagi wilków, które, wypędzone z lasów przez głód, docierają do mieszkań ludzkich. Po raz pierwszy od siedmiu lat zobaczono śnieg na ulicach Sewilli. Wiele miejscowości w Hiszpanji środkowej jest od trzech dni zupełnie odciętych od światła. W porcie Bilbao musiano zaprzestać wszelkich przeładunków z powodu straszliwych burz śnieżnych, a wiele okrętów musiało poszukać schronienia w porcie przed niepogodą.

W jednym ze szpitali w Salamance wybuchł olbrzymi pożar, który zniszczył trzy pawilony szpitalne. Ponieważ skutkiem pożaru zostało zniszczonych wiele przewodów, przeto nie zdołano ugasić

że nie można było zaopatrzyć wystarcząco szpitali. W salach operacyjnych temperatura wynosi zaledwie 14 stopni.

Wiosenna pogoda na granicy jugosłowiańsko-greckiej.

A w Bośni zamrzło czterech pasterzy.

Belgrad, 24 stycznia. — W zachodniej Bośni stwierdzono zgon czterech pasterzy, którzy ponieśli śmierć skutkiem zaskoczenia przez burzę śnieżną. Z innych części Jugosławii donoszą o dalszych pięciu ofiarach śmiertelnych zimna.

Natomiast na granicy jugosłowiańsko-greckiej panuje wiosenna pogoda.

Straszliwe żniwo śmierci lodowej w Ameryce.

Nowy Jork, 24 stycznia. Według doniesień „Associated Press” klęska straszliwych mrozów, która nawiedziła ostatnio Amerykę, pociągnęła za sobą w 32 stanach związkowych dotychczas 257 śmiertelnych ofiar. W kilku południowych stanach musiano zamknąć szkoły, ponieważ budynki tego rodzaju nie posiadają w tych okolicach wogóle żadnych urządzeń do ogrzewania sal.

Na froncie fińskim stosunkowo spokojnie.

Nie zanotowano poważniejszych starć.

Moskwa, 24 stycznia. — Rosyjski komunikat wojskowy z dnia 22 stycznia donosi z Leningradu, że na wszystkich odcinkach frontu dochodziło do potyczek między oddziałami wywiadowczymi. Na wielu odcinkach ogień artyleryjski był bardzo ożywiony. Rosyjska flota powietrzna kontynuowała swoją działalność wywiadowczą.

* * *

Fiński komunikat wojskowy z dnia 22 stycznia donosi, że na półwyspie Karelskim zanotowano obustronny ogień zaporowy artylerji. Atak wojsk rosyjskich na pozycje fińskie pod Taipale miał zostać odparty. Z frontu na północno-wschód od jeziora Ladoga pod miejscowościami Kitelee i Ilomantsi miały miejsce pomyślne utarczki Finów, które zakończyły się zdobyciem obfitego materiału wojennego. W rejonie Meumalag Rosjanie zaatakowali fińskie pozycje pod Kolloanoki. Na innych odcinkach frontu było stosunkowo spokojnie. Podczas gdy na froncie morskim nie doszło do poważniejszych wydarzeń, to działalność rosyjskiej floty powietrznej była w dniu 21 stycznia szczególnie ożywiona. Ataki powietrzne były kierowane na Oulu (Ulesborg), gdzie, według dotychczasowych wiadomości, bomby spowodowały wybuch pożaru.

Rosyjska komisja dla spraw przesiedlenia w Radomiu.

Radom, 24 stycznia. Już od szeregu dni bawi w Radomiu stosownie do zawartego między rządem niemieckim a rosyjskim układem — rosyjska komisja dla spraw przesiedlenia pod kierownictwem komisarza Pawłowa. Przedwczoraj popołudniu powitał w swoich apartamentach rosyjską delegację imieniem Generalnego Gubernatora szef dystryktu, Gubernator dr. Lasek w otoczeniu kilku kierowników oddziału oraz w obecności przewodniczącego centralnej rosyjskiej komisji Troujickiego.

Belgijski okręt przetrzymywany wbrew wszelkim prawom przez 2 i pół miesiąca.

Bruksela, 24 stycznia. — W dniu 5 stycznia przybył do Antwerpii belgijski transportowiec „Katanga”, który od dnia 21 października 1939 był przetrzymywany przez władze francuskiej blokady w Le Havre.

Z raportu kapitana okrętu wynika, że władze francuskie wydały swe zarządzenia z uwagi na wielki ładunek miedzi, który znajdował się na pokładzie okrętu. Dopiero w dniu 20 grudnia 1939 rząd francuski zdecydował się zakupić część ładunku miedzi i po wyładowaniu wchodzących pod uwagę zapasów miedzi, udzielił w dniu 5 stycznia zezwolenia na dalszą podróż.

Zatrzymanie na przoleg dwóch i pół miesiąca okrętu państwa neutralnego stanowi rekord francuskich władz blokady i jest wymownym przykładem dla wszystkich narodów bezwzględnie i sztywno pogwałcenia wszelkich praw neutralnej żeglugi i interesów handlowych. Przetrzymywanie okrętu belgijskiego bez żadnego uzasadnienia prawnego, mające na celu przymusową sprzedaż części ładunku miedzi, nie może być inaczej nazwane, jak tylko zwyczajem korsarstwem.

Kapitałści angielscy bez maski.

Belgrad, 24 stycznia. — Jak donosi „Vreme”, rokowania w sprawie przejścia na własność państwa radjostacji belgradzkiej nie zostały dotychczas ukończone, bowiem angielscy akcjonariusze żądają tytułem odszkodowania sumy tak niezwykle wysokiej, że państwa nio jest w możności jej uregulować.

Narciarze na ulicach Madrytu.

Madryt, 24 stycznia. W Madrycie nadal utrzymują się silne mrozy. Ulice madryckie są miejscami pokryte lodem. Komunikacja samochodowa napotyka na poważne trudności. W wielu częściach miasta pracują robotnicy zaopatrzeni w dzagany przy usuwaniu warstwy lodu. Dzieci jeżdżą na zaimprovizowanych saneczkach — zaś na ulicach Madrytu, pojawili się narciarze, ca stanowi dla stosunków miejscowych rzadki widok.

Nieustanna śnieżycy panuje w Szwecji.

Sztokholm, 24 stycznia. — W południowej części Szwecji trwają nadal zawieruchy śnieżne, przyczem opady śnieżne przybrały rozmiary zatrważające. Mieszkańcy Kalmaru i Ystad oraz wyspy Oeland donoszą, że w tych miejscowościach wynosi warstwa śniegu 3—4 metry, rozciągająca się na znacznej przestrzeni. Szereg samochodów i autobusów ugrzązł w zaspach śnieżnych. Z miejscowości Schonen nadeszła wiadomość, że zasypane śniegiem, jakie się potworzyły są wyższe od domów. Wiele wsi odciętych jest całkowicie od świata. Trzy linje kolejowe w okolicy Ystad są nieczynne z powodu zasp śnieżnych. Olbrzymie masy śniegu zalegające autostradę biegnącą wzdłuż morza i łączącą Kalmar z Karlskroną całkowicie uniemożliwiły komunikację. Wiele szkół w południowej części Szwecji jest nieczynnych. Śnieżycy i sztorm w wysokim stopniu utrudniają żeglugę morską.

Ograniczona dostawa prądu w Norwegii.

Oslo, 24 stycznia. Utrzymujące się od dłuższego czasu mrozy spowodowały poważne trudności w dostawie energii w najbardziej zelektryfikowanym kraju na świecie, w Norwegii. Zapory wodne niemal całkowicie zamarzły, a turbogeneratory elektryczne znajdują się pod wodą. Dostawę prądu do większych zakładów przemysłowych musiano ograniczyć tak, że dla utrzymania ich w ruchu, zaczęto się posługiwać węglem. W wypadku utrzymania się niskiej temperatury stanie się koniecznością wprowadzenie racjonowania prądu również dla ludności.

Brak węgla w Belgradzie.

Belgrad, 24 stycznia. — Mieszkańcy Belgradu cierpią dotkliwie z powodu braku węgla, który doszedł do takich rozmiarów,

